

WIADOMOŚCI Z KRAJU I ZE ŚWIATA

KONFERENCJE, POSIEDZENIA, SESJE

Z prac regionalnych Komitetów Komisji Edukacji i Wymiany Informacji Światowej Unii Ochrony Przyrody (IUCN)

W czasie posiedzeń Komisji Edukacji i Informacji IUCN, organizowanych w dniach 16 i 17 stycznia 1994 r. w Buenos Aires w ramach programu XIX Generalnego Zgromadzenia IUCN, przedstawione zostały sprawozdania z prac jej regionalnych Komitetów. Są one świadectwem różnorodności działań edukacyjnych podejmowanych w poszczególnych regionach świata.

Komitet Południowo-amerykański rozwinął sieć instytucji uczestniczących w przekazywaniu informacji dotyczących edukacji środowiskowej oraz podjął prace nad redagowaniem czasopisma poświęconego regionalnym zagadnieniom edukacyjnym. W Ameryce Południowej organizowane są regionalne i krajowe konferencje (np. w Boliwii i Ekwadorze) poświęcone programom i metodom kształcenia środowiskowego (M. Borrero).

Komitet Północnoamerykański ma znaczne osiągnięcia w tworzeniu sieci łączącej ośrodki edukacji środowiskowej, w organizowaniu konferencji, dotyczących m. in. międzynarodowych aspektów kształcenia środowiskowego oraz krajowych strategii jego planowania i prowadzenia. W 1993 r. odbyła się taka konferencja w Massachusetts. Uczestniczyło w niej ponad 1700 osób (N. Anderson).

Komitet Azjatycki zorganizował liczne grupy robocze oraz konferencje obejmujące swym zasięgiem kraje południowo-wschodnie i południowoazjatyckie. I tak np. w lutym 1993 r. w konferencji w Amadabadzie (Indie) uczestniczyło ponad 200 osób z różnych państw azjatyckich. Głównym jej zadaniem było opracowanie projektów programów kształcenia środowiskowego, dostosowanego do krajowych i regionalnych warunków i potrzeb. Uczestnicy otrzymali różnorodne programy i materiały dydaktyczne. Mieli także okazję do wzajemnej wymiany doświadczeń edukacyjnych (S. Krishna). W 1993 r. odbyła się także konferencja w Jakarcie (Indonezja) na temat „Kształcenia środowiskowego dla zrównoważonego rozwoju”. Duże zainteresowanie członków

Komisji Edukacji i Informacji obradujących w Buenos Aires wzbudził bogato ilustrowany biuletyn „The SAZEANE Circular” (wrzesień 1993), w którym zamieszczono nie tylko program konferencji, ale także projekty dydaktyczne, przewidujące np. udział dzieci indyjskich w badaniach jakości wody (w Madhya Pradesh), charakterystykę podręczników ochrony środowiska dla dzieci niewidomych, wydrukowanych „brajlem”, obszerny wykaz azjatyckich czasopism poświęconych ochronie środowiska i edukacji środowiskowej oraz ocenę stanu tej edukacji w Sri Lance. Fakty te mało znane w Polsce i innych krajach europejskich świadczą o znacznym postępie w upowszechnianiu oświaty środowiskowej w krajach azjatyckich.

Działający już od ponad 20 lat Komitet Północnoeuropejski zajmuje się zarówno formalną, jak i nieformalną edukacją środowiskową. W ostatnich latach zorganizował międzynarodową konferencję w Bergen na temat strategii planowania kształcenia środowiskowego. W Szkocji wspólnie z władzami państwowymi opracowano krajową strategię edukacji środowiskowej. W druku znajdują się sprawozdania z trzech konferencji (J. Smyth).

Komitet Południowoeuropejski prowadzi podobną działalność uwzględniającą wymianę doświadczeń w czasie dorocznych spotkań i seminariów. Ważnym wydarzeniem było zorganizowanie w 1992 r., przy współudziale pozostałych dwu Komitetów, konferencji w Krjanskiej Górze (Słowenia) poświęconej upowszechnianiu zrównoważonej turystyki, sprzyjającej środowisku („Education for Sustainable Tourism”). Dyskutowano wówczas nad projektem połączenia trzech działających dotychczas w Europie Komitetów w jeden ogólnoeuropejski. Jest to zgodne z tendencjami integracyjnymi w Europie oraz zmianami ustrojowymi w Europie Środkowej i Wschodniej. W tej sprawie przedstawiciele komitetów europejskich spotkali się w 1993 r. na naradzie w Holandii (S. Calvo).

Komitet Wschodnioafrykański, mający swą siedzibę w Nairobi (Kenia), odbywa comiesięczne spotkania. Znacznym jego sukcesem było zorganizowanie sieci obejmującej wschodnioafrykańskie instytucje zajmujące się edukacją środowiskową. Zlokalizowanie siedziby Komitetu w Nairobi, w pobliżu siedziby UNEPu, ułatwia kontakty z jego instytucjami oraz wydawanie książek, przydatnych w nauczaniu zagadnień ochrony środowiska. Komitet uzyskuje znaczną pomoc finansową ze strony przemysłu oraz innych organizacji. W czerwcu 1993 r. odbyła się konferencja regionalna, w której wzięły udział organizacje skupione w sieci edukacyjnej (J. Wandaka).

Po odczytaniu sprawozdań z trzyletniej pracy regionalnych komitetów toczyła się dyskusja nad tworzeniem sieci ośrodków uczelnianych w edukacji środowiskowej, priorytetami w tej działalności oraz czynnikami zapewniającymi sukcesy lub powodującymi trudności.

Postulowano objęcie szkoleniem środowiskowym członków instytucji rządowych i innych decydentów. Zaznaczono, że sposoby rozwiązywania regionalnych lub lokalnych problemów środowiskowych nie mogą być określane centralnie. Komisja Edukacji i Informacji IUCN może natomiast udzielać pomocy w udostępnianiu przykładowych programów kształcenia i w organizowaniu kursów.

Przedstawicielka Argentyny z Buenos Aires wskazywała na trudności w uzyskiwaniu informacji o edukacji środowiskowej w innych państwach i publikowaniu materiałów dydaktycznych, ze względu na panujące w tamtejszym środowisku akademickim niedemokratyczne stosunki, utrudniające wzajemne porozumienie. Z podobnymi trudnościami boryka się przedstawiciel Paragwaju. Domagano się bardziej konkretnego określenia przez Komisję oczekiwań i wymagań stawianych systemowi sieci edukacyjnej oraz kryteriów oceny tej działalności. W dyskusji przeważał pogląd, że winny być uwzględniane regionalne różnice warunków kształcenia i stanu środowiska, różne zadania i potrzeby. Wskazywano na konieczność kształtowania postaw i akcentowania wartości tkwiących w środowisku (w przyrodzie) oraz szerszego wykorzystywania w edukacji środowiskowej międzynarodowych dokumentów, zwłaszcza z Rio de Janeiro (1992). Zwracano jednak uwagę na ograniczony transfer zasad i rekomendacji z Rio na inne obszary edukacji środowiskowej.

Zastanawiano się także, jakim zasobem wiedzy środowiskowej winni dysponować uczniowie na różnych poziomach kształcenia i z jakich źródeł mają ją pozyskiwać. Wskazywano na typowe błędy oraz trudności w wyjaśnianiu uczniom i dorosłym powiązań między ochroną środowiska i rozwojem. Postulowano, aby Komisja nasiliła informację o wydawnictwach książkowych i czasopismach zajmujących się edukacją środowiskową oraz ekologiczną. W niektórych wypowiedziach krytykowano dotychczasową pracę Komisji, a zwłaszcza rozważanie na posiedzeniach tych samych spraw, brak konkretnej oceny efektywności działań edukacyjnych (V. Kolybin z UNESCO i UNEPu).

Wiesław Stawiński

Z działalności Państwowej Rady Ochrony Przyrody

Komisja Ochrony Krajobrazu Państwowej Rady Ochrony Przyrody, na wyjazdowym posiedzeniu w Ariamowie w dniach 12 i 13 kwietnia 1994 r., pod przewodnictwem doc. dra hab. Janusza Janackiego rozpatrywała problemy Parku Krajobrazowego Pogórza Przemyskiego i projekt utworzenia Turnickiego Parku Narodowego w województwie przemyskim. Zaopiniowano również projekt utworzenia